

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **S. Y.**, zast. Mgr. Umarem Switatem, advokátem, se sídlem Kloknerova 2212/10, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73, ve znění opravného usnesení ze dne 30. 10. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 99, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 3. 10. 2006, č. j. OAM-1157/LE-03-07-2006, rozhodl žalovaný tak, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany se zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) s odůvodněním, že žalobce netvrdil, že ve své vlasti neměl problémy se státními orgány, úřady, soudy ani policií, kvůli své rase, národnosti nebo náboženství. Žalovaný konstatoval, že žalobce v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany neuvedl žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu.

Žalobce žalobou napadl citované rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu, jelikož se domnívá, že žalovaný porušil § 14a odst. 1 a § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Namítá, že žalovaný nesprávně dovodil, že na jeho případ nelze aplikovat § 14a odst. 1 zákona o azylu, v důsledku čehož žalovaný nezákonně rozhodl podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Žalobce má za to, že ve správním řízení nebylo prokázáno, že jeho obavu ze špatného zacházení ze strany LTTE (Liberation tigers of Tamil Eelam - Tamilští tygři) a vládních vojsk nelze podřadit pod § 14a odst. 1 zákona o azylu. Vytýká žalovanému, že za účelem posouzení oprávněnosti obav

si neobstaral žádné informace o zemi původu a není tedy zřejmé, z čeho jeho úvahy vycházejí. Žalobce zdůrazňuje, že v řízení není sporu o tom, že důvody, které v průběhu správního řízení uvedl jako důvody pro udělení mezinárodní ochrany nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Špatné zacházení, kterého se obává, nemá totiž příčinu v žalobcově rase, národnosti, náboženství, politickém smýšlení či příslušnosti k sociální skupině. Podle žalobce však žalovaný ve správním řízení nevyvrátil, že by mu v případě návratu nehrozila vážná újma, tak jak je definovaná v § 14 odst. 2 zákona o azylu. Žalobce spatřuje hrozbu újmy jednak v jednání LTTE a vládních vojsk vůči své osobě a také ve všeobecně špatné bezpečnostní situaci v zemi, která je důsledkem probíhajícího vnitřního válečného konfliktu. Konstatoval, že před svým odjezdem pro LTTE zajišťoval převoz potravin, k čemuž byl přinucen pod pohrůžkou fyzické likvidace. Žalobcův strach byl umocněn také skutečností, že jeho bratr byl v minulosti LTTE odvezen na neznámé místo a dodnes je nezvěstný. Činnost žalobce však vzbudila nevoli u vládních vojsk, které mu pod pohrůžkami špatného zacházení zakázaly pokračovat v převážení potravin. Žalobce se tak stal obětí sporu mezi LTTE a vládou, kdy každá ze stran po něm požadovala loajalitu vůči sobě, aniž by mu však byla schopna před druhou stranou zaručit bezpečí. Pokud by neopustil zemi původu, došlo by zřejmě k jeho postihu, ať už ze strany vládních vojsk pro podezření ze spolupráce s LTTE spočívající v poskytnutí motocyklu, nebo ze strany LTTE pro odmítání spolupráce v rozsahu, v jakém si ji představovala. I když se žalovaný snaží celý problém bagatelizovat a vykládat ho jako problém převážení rýže a ukradené motorky, příběh žalobce v sobě odráží realitu vnitřního konfliktu, kdy civilní obyvatelstvo je vtaženo do jeho středu tím, že oběma válčícími stranami je po něm požadována loajalita, avšak žádná ze stran není schopna zaručit obyvatelstvu ochranu před odvetou strany druhé. Žalobce dále poukázal na zprávy ze země původu, kdy zpráva Amnesty International ze dne 14. 7. 2006 mimo jiné uvádí, že stát není schopen zajistit dostatečnou bezpečnost civilistů a trestat útoky proti nim a Zpráva Human Rights Watch ze dne 19. 9. 2006 zdůrazňuje, že vedle přímých bojových akcí obě strany postupovaly způsobem, který vedl ke zvýšení nebezpečí pro civilní obyvatelstvo pod jejich kontrolou. Žalovaný podle žalobce pochybil rovněž v tom, že neposuzoval nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný si neopatřil jedinou zprávu informující o tom, zda v zemi probíhá válečný konflikt či nikoli a zda je žalobce tímto konfliktem přímo ohrožen. Přitom z výpovědi žalobce vyplývá, že žil přímo v místě bojových akcí a z informací o zemi původu je pak zřejmé, že od dubna 2006, i přes formálně uzavřené příměří mezi vládou a LTTE, probíhá mezi oběma stranami ozbrojený konflikt výrazně postihující civilní obyvatelstvo. Žalobce uzavřel, že podle jeho názoru žalovaný neměl aplikovat § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, měl si obstarat patřičné informace o zemi původu, o které by pak mohl opřít svůj výrok, zda hrozba vážné újmy je u žalobce reálná či pouze zdánlivá a navrhl proto, aby Krajský soud v Praze rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zpochybnil oprávnění Organizace pro pomoc uprchlíkům k zastupování žalobce a konstatoval, že žaloba popisuje azylový příběh žalobce oproti jeho výpovědi značně nadneseně a žalobci se podsouvají tvrzení, která ve správním řízení vůbec neuvedl, kdy žalobce se nezmínil o tom, že by měl na Srí Lance problémy v souvislosti s probíhajícím vnitřním válečným konfliktem. Žalobce vypověděl, že od roku 2004 až do ledna 2006 žil v Kataru a pracoval zde, na Srí Lance fakticky pobýval v poslední době jen pouhé čtyři měsíce do května 2006, kdy opět odjel. Žalobce a jeho rodina proto podle žalovaného nespádají do kategorie lidí, kteří byli nuceni opustit svůj domov v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu. V žalobě navržené důkazy se tudíž podle žalovaného k příběhu a k osobě žalobce nevztahují a žalovaný nesouhlasí s jejich provedením. Žalovaný dále popírá oprávněnost žaloby, nesouhlasí s ní, neboť neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Navrhl, aby soud žalobu odmítl, nebo ji jako nedůvodnou zamítl.

Při jednání u krajského soudu konaného dne 29. 3. 2007 zástupce žalobce uvedl, že situace na Srí Lance je natolik vážná a nebezpečná, že život jeho mandanta by byl po návratu do vlasti ohrožen a rozhodnutí žalovaného považuje za nezákonné také z toho důvodu, že nebyla dostatečně objasněna skutková podstata tvrzení žalobce a nebyly opatřeny žádné zprávy o situaci v zemi původu. Žalovaný vydal pouze formální rozhodnutí, aniž by se jakkoli blíže vypořádal s tvrzeními žalobce. Nebezpečí, které žalobci hrozí po návratu na území Srí Lanky nejen ze strany LTTE, ale také armády (či Sinhálců ve zbývající klidnější části země původu) bylo bezpečně prokázáno a proto je na místě rozhodnutí žalovaného zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako zjevně nedůvodné, s tím, že se zabýval všemi žalobcem uvedenými skutečnostmi.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73, žalobu zamítl a uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce Mgr. Umara Switata, advokáta náhradu nákladů řízení ve výši 7200 Kč. V odůvodnění konstatoval, že ze správního spisu považuje za dostatečně prokázané, že žalobce v řízení před žalovaným žádné důvody podřaditelné pod ustanovení § 12 zákona o azylu neuváděl, kdy ostatně ani sám žalobce tento závěr žalovaného nezpochybil. Pokud však žalovaný vycházel v posuzovaném případě z ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a žádost u udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou a vydal napadené rozhodnutí v tzv. zkráceném řízení o udělení mezinárodní ochrany, tj. v řízení na základě zjevně nedůvodné žádosti, pak pochybil, neboť porušil nejen § 16 odst. 1 písm. g) ale také § 14a zákona o azylu. Podle názoru krajského soudu již s ohledem na výpovědi žalobce při podání žádosti i při pohovoru nemohl žalovaný zmíněné problémy s příslušníky armády bagatelizovat jako zjevně nedůvodné, neboť armáda je jednou ze základních složek státu a bylo tak povinností žalovaného ověřit důvodnost obav žalobce po návratu do vlasti. S ohledem na výše uvedené krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a uložil mu, aby znovu posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany, zejména ve světle ustanovení § 14a zákona o azylu a v tomto smyslu provedl také další dokazování.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, ve které napadl rozsudek Krajského soudu v Praze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost rozsudku soudu, spočívající v nedostatku důvodů tohoto rozhodnutí. Nesouhlasí dále s názorem krajského soudu, že nedostatečným způsobem odůvodnil neudělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu. Podle stěžovatele nelze žádné z tvrzení žalobce podřadit taxativně vymezeným typům vážné újmy, jak je definována v § 14a odst. 2 zákona o azylu. Namítá nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu spočívající v nedostatku důvodů tohoto rozhodnutí, neboť se jedná o: „vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2004, sp. zn. 2 Azs 29/2003). Stěžovatel dále s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, sp. zn. 5 Azs 170/2004, namítl, že byl při posuzování věci vázán skutečnostmi, které mu žalobce sdělil. Vzhledem k tomu, že žalobce sám výslovně potvrdil, že neměl důvod si stěžovat na postup armády či příslušníků organizace LTTE, nechápe stěžovatel výtku soudu, že bagatelizoval problémy s příslušníky armády jako zjevně nedůvodné, neboť armáda je jednou za základních složek státu. Stěžovatel má tedy za to, že rozsudek soudu se neopírá o skutečně zjištěný stav věci a není v souladu s důkazy, které stěžovatel shromáždil v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel konstatoval, že při posuzování doplňkové ochrany postupoval v souladu se zjištěnými skutečnostmi, když důvod udělení doplňkové ochrany neshledal a dostal rovněž své povinnosti ověřit důvodnost obav žalobce po návratu do vlasti. Ze žalobcem sdělených údajů jednoznačně vyplynulo, že mu ve vlasti reálné

nebezpečí vážné újmy nehrozí, když žalobce netvrdil, že je pronásledován a diskriminován ve smyslu § 12 zákona o azylu a další dokazování uložené mu soudem tak považuje za nadbytečné a nesmyslné konání. Stěžovatel dospěl k závěru, že žalobce mu okruhem vylíčených skutečností omezil oblast úvah, neboť neposuzoval, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, ale na podkladě skutkových zjištění dospěl k závěru, že žalobcem uvedené údaje jsou důvodem pro posouzení jeho žádosti jako zjevně nedůvodné. Svým postupem stěžovatel zjistil skutečný stav věci a vyvodil z něj odůvodněný závěr, čímž naplnil předpoklad § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Stěžovatel dále namítá nezákonnost výroku II. rozsudku, kterým krajský soud uložil stěžovateli povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení, ve výroku rozsudku navíc chybí částka nákladů řízení, která je uvedena pouze v odůvodnění rozsudku. Stěžovatel poukázal na § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, podle kterého je od soudního poplatku osvobozena Česká republika a státní fondy. Z výše uvedeného ustanovení podle stěžovatele vyplývá, že soud nemůže uložit Ministerstvu vnitra náhradu nákladů řízení, neboť Ministerstvo vnitra je, jako ústřední orgán státní správy ČR, od soudního poplatku osvobozeno, čímž je naplněno ustanovení § 60 odst. 4 s. ř. s. V této souvislosti stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. 7 Azs 71/2005.

Stěžovatel je přesvědčen, že žalobcův případ řádně posoudil. Podle stěžovatele jeho kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť se jedná o zásadní pochybení krajského soudu, které by mělo zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení. Stěžovatel poukázal na skutečnost, že doplňková ochrana je poměrně čerstvý (od 1. 9. 2006) institut a neexistuje ještě judikatura Nejvyššího správního soudu, která by systém aplikace této formy mezinárodní ochrany "dotvořila". Vzhledem k tomu, že doplňková ochrana nahradila překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, není podle stěžovatele zřejmé, zda a nakolik lze vycházet z bohaté judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se překážek vycestování a aplikovat je na posuzování doplňkové ochrany. V obdobných případech jako je ten právě posuzovaný, by se stěžovatel mohl odvolat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Azs 35/2003, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval nadbytečnost posuzování překážky vycestování u zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné. Nebylo by patrně možné se doplňkovou ochranou vůbec nezabývat, ale odůvodnění neudělení doplňkové ochrany by se vztahovalo toliko ke konstatování, že vzhledem k zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné se neuděluje ani doplňková ochrana, neboť v opačném případě by se jednalo o rozhodnutí vnitřně rozporné. Dalším důvodem pro přijatelnost kasační stížnosti je podle názoru stěžovatele fakt, že krajský soud nerespektoval judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se placení nákladů řízení Ministerstvem vnitra. Na závěr stěžovatel konstatoval, že rozhodl na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci, když rozsah dokazování byl dán obsahem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel se rovněž domnívá, že jeho rozhodnutí je dostatečně konkrétní a podložené a zabývá se všemi okolnostmi případu žalobce. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Praze opravným usnesením ze dne 30. 10. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 99, opravil ve výroku II. svého rozsudku ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73, písařskou chybu, která spočívala v tom, že ve výroku II. rozsudku nebyla uvedené konkrétní částka (7200 Kč), kterou krajský soud úspěšnému žalobci vůči neúspěšnému žalovanému na náhradu nákladů řízení přiznal (ač v odůvodnění rozhodnutí částka uvedena byla a byla i odůvodněna).

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud poté, co shledal kasační stížnost přípustnou a přijatelnou (§ 104a s. ř. s.) přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Pokud by kasační stížnost stěžovatele neobsahovala důvod podřaditelný pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., nebyl by Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., neboť napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, jak bude vysvětleno dále.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení by spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval důvodností námítky stěžovatele, v níž se dovolával důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelností napadeného rozsudku spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Námítku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku krajského soudu shledal Nejvyšší správní soud opodstatněnou, byť z jiné příčiny než namítal stěžovatel. V posuzovaném případě, je totiž dán první z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., totiž nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí. Tato spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. V souzené věci právě takovou nesrozumitelností rozhodnutí trpí. K tomu aby důvod nepřezkoumatelnosti byl lépe vysvětlen, pokládá Nejvyšší správní soud za potřebné citovat ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, v návaznosti na ustanovení § 12 písm. a) a b), jakož i ustanovení § 14a odst. 1 téhož zákona. Nesrozumitelným se totiž odůvodnění krajského soudu stalo právě pro nesprávný výklad těchto ustanovení. Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu ve znění platném v době rozhodování správního orgánu, se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a téhož zákona. Podle § 12 se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle § 14a odst. 1 se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné

nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Krajský soud na jedné straně konstatoval, že považuje za dostatečně prokázané, že žalobce v řízení před správním orgánem žádné důvody podřaditelné pod citované ustanovení zákona o azylu neuváděl, na straně druhé však konstatoval, že pokud správní orgán vycházel z ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou a vydal napadené rozhodnutí v tzv. zkráceném řízení o udělení mezinárodní ochrany, pak pochybil, neboť porušil nejen ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, ale také ustanovení § 14a zákona o azylu, kdy podle názoru krajského soudu již s ohledem na výpovědi žalobce při podání žádosti i při pohovoru nemohl stěžovatel problémy žalobce s příslušníky armády bagatelizovat jako zjevně nedůvodné ve smyslu § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť armáda je jednou ze základních složek státu. V tomto závěru je vnitřní rozpor, který činí odůvodnění rozhodnutí nesrozumitelným a tudíž nepřezkoumatelným. Krajský soud konstatuje, že zde nejsou důvody podřaditelné pod § 12 zákona o azylu, zároveň však ukládá stěžovateli povinnost dále a podrobněji se zabývat žalobcovými problémy s armádou v zemi původu, tj. zabývat se pronásledováním žalobce ze strany státní moci země původu, tedy skutečnostmi nepochybně podřaditelnými pod pojem pronásledování ve smyslu § 2 odst. 7 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se *za pronásledování pro účely zákona o azylu považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.* Pokud snad krajský soud měl na zřeteli jen to, že se stěžovatel nevypořádal v rozhodnutí se závěrem o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné proto, že žalobce tvrdil důvody (eventuelně je lze z jeho tvrzení vysledovat) podřaditelné pod možnost udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, pak se to lze domnívat jen z odkazu soudu na toto ustanovení zákona o azylu (jeho číselné označení) v odůvodnění napadeného rozhodnutí, aniž by byl tento odkaz blíže vysvětlen. Tuto poznámku o možné úvaze krajského soudu činí Nejvyšší správní soud jen s ohledem na skutečnost, že takto si odůvodnění napadeného rozsudku zřejmě vysvětlil stěžovatel. Ten totiž v kasační stížnosti namítal neexistenci judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se doplňkové ochrany. To však nemění nic na názoru Nejvyššího správního soudu, že napadený rozsudek krajského soudu postrádá onu úplnost, srozumitelnost a přesvědčivost, která je ze strany zákona předpokládána a v případě krajského soudu i důvodně očekávána. S ohledem na výše uvedené má Nejvyšší správní soud za to, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost spočívající v jeho vnitřní rozpornosti.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že podle obsahu správního spisu nelze vyloučit, že žalobce měl pravděpodobně potíže v zemi původu jak s příslušníky armády (vládní) tak i ze strany Tamilských tygrů a že obě tyto skupiny na něj vyvíjely nátlak. Ze zpráv o zemi původu, které jsou Nejvyššímu správnímu soudu známy z projednávání žádosti o azyl jiných příslušníků domovského státu žalobce (ve správním spise žalobce není ani jedna z nich založena), je patrné, že civilní obyvatelstvo je vtahováno do středu přetrvávajícího konfliktu mezi Tamilskými tygry na straně jedné a vládním vojskem na straně druhé a že stát není schopen zajistit dostatečnou bezpečnost svých občanů. V dalším řízení se tak bude třeba těmito skutečnostmi detailně zabývat. Armáda je totiž obecně jedna ze základních mocenských složek každého státu, přičemž v posuzovaném případě má zřejmě armáda vzhledem k výše uvedenému přetrvávajícímu konfliktu a celkovým poměrům v zemi původu žalobce zvlášť silné postavení. Proto výrok rozsudku krajského soudu, jímž zrušil napadené rozhodnutí správního orgánu (kterým byla žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná)

pokládá Nejvyšší správní soud za odpovídající zjištěnému stavu věci a zákonu. Krajský soud však toto své rozhodnutí způsobem zcela nepřezkoumatelným odůvodnil. V novém rozhodnutí by měl žalovaného vést k tomu, aby doplnil dokazování v tom směru, že si zajistí zprávy ze země původu a opakovaně vyslechne podrobným způsobem žalobce ohledně jeho pronásledování ze strany Tamilských tygrů a armády. Rovněž je třeba, aby stěžovatel podrobně zjistil celkové poměry panující v zemi původu a vypořádal se s tím, zda v posuzovaném případě existují důvody podřaditelné pod § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje na zásadu materiální pravdy, která ukládá správnímu orgánu povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a na základě takto zjištěného stavu věci dle logických pravidel kvalifikovaně rozhodnout. Je nespornou povinností žalovaného získat maximum možných informací, které se vztahují ke konkrétní situaci žadatele o udělení azylu, a na základě shromážděných podkladů rozhodnout, zda účastníku řízení bude azyl udělen či nikoliv, či zda jde skutečně o případ, kdy je možné žádost zamítnout jako zjevně nedůvodnou. Při posuzování individuálních případů je přitom třeba vycházet z toho, jaká je v zemi původu úroveň ochrany lidských práv a způsob výkonu státní moci.

Právě tato skutečnost je určující pro posouzení, zda důkazní břemeno leží na straně žadatele o udělení azylu a tento musí přiměřeně prokázat svá tvrzení, nebo zda důkazní břemeno nese správní orgán, který pak musí uspokojivě vyvrátit veškerá tvrzení žadatele o azyl. Tyto závěry plynou rovněž z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle které *v řízení o udělení azylu musí správní orgán často rozhodovat v důkazní nouzi. Za této situace je nutné při hodnocení důkazů vzít v úvahu také způsob výkonu státní moci v zemi původu, možnost uplatňování politických práv a další okolnosti, které mohou mít vliv na naplnění důvodů pro udělení azylu. Taková vyhrada pochybností se uplatní ve prospěch žadatele například tam, kde z dalších důkazů plyne, že stav dodržování lidských práv v zemi původu je špatný, že občanům je upíráno právo na změnu vlády, že dochází k nezákonným popravám, mizení osob, častému používání mučení. Naopak, je-li země původu žadatele o azyl právním státem s demokratickým režimem, je na žadateli o azyl, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89, www.nssoud.cz).

Správní orgán je proto povinen zohlednit charakter země původu žadatele o azyl, způsob výkonu státní moci v ní, možnost uplatňování politických práv a další okolnosti, které mají vliv na naplnění důvodů pro udělení azylu. Je-li např. o zemi původu žadatele známo, že stav dodržování lidských práv je špatný, že občanům je upíráno právo na změnu vlády, že dochází k nezákonným popravám, mizení osob, častému používání mučení, národnostnímu útisku, atd., pak tyto skutečnosti musí správní orgán zohlednit v situaci důkazní nouze, a to ve prospěch žadatele o azyl.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že důkazy, jež žalobce předložil v průběhu řízení před krajským soudem, mohou nasvědčovat tomu, že celkový stav dodržování lidských práv v zemi původu stěžovatele je špatný, státní moc není způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů na celém území a Srílanská demokratická socialistická republika jako celek nemůže být považována za bezpečnou zemi původu ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona o azylu.

Přestože Nejvyšší správní soud pro nepřezkoumatelnost zrušil napadený rozsudek, včetně výroku o nákladech řízení (ve znění opravného usnesení krajského soudu ze dne 30. 10. 2007, č. j. 49 Az 58/2006-99), považuje za vhodné vyjádřit se k námitce stěžovatele směřující vůči způsobu, jakým krajský soud rozhodl o nákladech řízení (krajský soud uložil stěžovateli povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce Mgr. Umara Switata, advokáta náhradu nákladů řízení ve výši 7200 Kč). Stěžovatel s poukazem na § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, § 60 odst. 4 s. ř. s. a rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. 7 Azs 71/2005, namítá, že mu soud nemůže uložit povinnost uhradit náklady řízení.

Podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích se od soudního poplatku osvobozují Česká republika a státní fondy. Podle § 60 odst. 4 s. ř. s. má stát proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 6. 2005, č. j. 7 Azs 71/2005 - 61, konstatoval, „že jestliže krajský soud uložil stěžovateli povinnost uhradit státu na nákladech řízení částku 2150 Kč, jako odměnu a náhradu hotových výdajů právní zástupkyni účastníka, posoudil věc po právní stránce nesprávně. Podle ustanovení § 60 odst. 4 s. ř. s. má stát proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků. Protože však v daném případě je stěžovatel podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích osvobozen od soudních poplatků, nemohl být ve vztahu k němu aplikován § 60 odst. 4 s. ř. s., i když byl v řízení před krajským soudem neúspěšným účastníkem.“

Nejvyšší správní soud nijak nezpochybnuje skutečnost, že stěžovatel je ve smyslu § 11 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích osvobozen od soudního poplatku. Na posuzovaný případ však nelze vztáhnout § 60 odst. 4 s. ř. s., neboť státu (soudu) žádné náklady řízení, které by platil a které by mohl požadovat vůči neúspěšnému účastníkovi řízení, nevznikly. V průběhu řízení před krajským soudem vznikly prokazatelně náklady žalobci, neboť byl zastoupen na základě plné moci Mgr. Umarem Switatem, advokátem a byl tedy povinen uhradit tomuto advokátovi úkony právní služby, jež mu byly poskytnuty (soudní poplatek žalobce platit nemusel, neboť je od něj ve smyslu § 11 odst. 2 písm. ch/ zákona o soudních poplatcích osvobozen).

Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.

V posuzovaném případě tak žalobce jako účastník, který měl ve věci plný úspěch (na základě jím podané žaloby bylo napadené rozhodnutí žalovaného krajským soudem zrušeno) měl ve smyslu již zmíněného § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení před soudem vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (tímto účastníkem je stěžovatel - Ministerstvo vnitra). Z žádného ustanovení zákona nevyplývá, že by účastníka řízení, který je ze zákona osvobozen od soudních poplatků, nestihala povinnost nahradit náklady řízení účastníku, jenž měl v řízení úspěch. Skutečnosti, že řízení samotné je od soudních poplatků osvobozeno nebo, že je od placení soudních poplatků účastník, nemá na rozhodování o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem žádný vliv.

K poukazu stěžovatele na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 9. 6. 2005, č. j. 7 Azs 71/2005 - 61, Nejvyšší správní soud konstatuje, že v tomto případě byl řešen jiný případ, jehož odlišnost spočívá v tom, že v něm byl advokát žalobci ustanoven. Žalobce byl poté v řízení před krajským soudem úspěšný, když krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve výroku II. přiznal právní zástupkyni žalobce (advokátce) odměnu a náhradu hotových výdajů a ve výroku III. uložil stěžovateli (Ministerstvu vnitra) povinnost uhradit státu náklady řízení na účet krajského soudu. Vzhledem k tomu, že advokát byl žalobci ustanoven, tak se jednalo o případ, kdy byl hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování povinen platit stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., věta druhá za středníkem) a nikoli druhý účastník řízení (Ministerstvo vnitra), byť byl tento účastník řízení organizační složkou státu [v praxi jsou v těchto případech ustanovenému zástupci (advokátovi) peníze vypláceny z účtu soudu, který ve věci rozhodl]. Nejvyšší správní soud tak ve věci

sp. zn. 7 Azs 71/2005, konstatoval, že ustanovení § 60 odst. 4 s. ř. s. nebylo možné na tento případ aplikovat a výrok III. rozsudku krajského soudu zrušil.

Nejvyšší správní soud tak k této otázce uzavírá, že tuto námitku stěžovatele neshledal důvodnou.

Pro úplnost nutno (vzhledem k tomu, že stěžovatel v kasační stížnosti namítal neexistenci judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se doplňkové ochrany), poukázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, ve kterém konstatoval, že *jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému § 91 zákona o azylu.*

Nejvyšší správní soud tedy rozhodnutí Krajského soudu v Praze vzhledem k jeho nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti podle § 110 odst. 1 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby napadené správní rozhodnutí pro shora uvedené vady zrušil, věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení a svým právním názorem stěžovatele zavázal k doplnění dokazování a k vydání nového, řádně odůvodněného, rozhodnutí.

S ohledem na to, že opodstatněným byl shledán důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., bylo již nadbytečné zabývat se dalším důvodem kasační stížnosti uplatněným stěžovatelem, tedy nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

V novém rozhodnutí Krajský soud v Praze rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu

4 Azs 94/2007 - 119

OPRAVNÉ USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Dagmar Nygrínovou v právní věci žalobce: **S. Y.**, zast. Mgr. Umarem Switatem, advokátem, se sídlem Kloknerova 2212/10, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační

stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73,

t a k t o :

Odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007 - 107, se na č. l. 109 v odstavci druhém, v části věty první **o p r a v u j e** tak, že správně zní: Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73, **rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení...**

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007 - 107, zrušil kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73 a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zmíněným rozsudkem Krajský soud v Praze zrušil pro nezákonnost napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2006, č. j. OAM-1157/LE-03-07-2006 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zrušil napadený rozsudek pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí.

Přestože krajský soud napadeným rozsudkem přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení, uvedl Nejvyšší správní soud mylně v rekapitulační části odůvodnění svého rozsudku ze dne 31. 1. 2008 na č. l. 109, v odstavci druhém, větě první, že „Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73, žalobu zamítl.

Na toto zřejmé pochybení v odůvodnění napadeného rozsudku byl Nejvyšší správní soud upozorněn Krajským soudem v Praze, jemuž byl spis spolu s rozsudkem doručen.

Podle ustanovení § 54 odst. 4 s. ř. s. předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že opravit rozsudek je možné jen v případech, že jde o chyby v psaní a počtech či další takové chyby, které je možno pokládat za jiné zřejmé nesprávnosti podobného charakteru, jako chyby v psaní a počtech, k nimž došlo jen zjevným a okamžitým selháním v dušení nebo mechanické činnosti osoby, za jejíž účasti došlo k vyhotovení rozsudku a která je každému zřejmá; zřejmost takové nesprávnosti je na první pohled patrná zejména z porovnání výroku rozsudku s jeho odůvodněním, popř. i z jiných souvislostí.

O takovou zřejmou nesprávnost jde i v projednávané věci, neboť porovnáním části odůvodnění rozsudku, v němž se Nejvyšší správní soud zřejmě nesprávnosti dopustil, s dalšími částmi odůvodnění napadeného rozsudku a ostatně i porovnáním s výrokem zrušujícího rozsudku Krajského soudu v Praze je zřejmé, že při vyhotovení odůvodnění došlo ke zjevnému pochybení, které je možno napravit cestou vydání opravy rozsudku. Proto předsedkyně senátu za použití ustanovení § 54 odst. 4 s. ř. s. tak učinila vydáním tohoto opravného usnesení.

Po provedené opravě bude tudíž odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007 – 107, na č. l. 109 v odstavci druhém, znít ve větě první nově takto: **Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 3. 2007, č. j. 49 Az 58/2006 – 73, rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení a uložil mu povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce Mgr. Umara Switata, advokáta, náhradu nákladů řízení ve výši 7200 Kč.**

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že z citace ustanovení § 54 odst. 4 s. ř. s. sice vyplývá, že opravné usnesení je třeba vydat jen v případě, týká-li se oprava výroku opravovaného rozhodnutí, přičemž v ostatních případech, tj. týká-li se jen jeho záhlaví či odůvodnění, není potřebné takové usnesení vydávat a je možno provést opravu mechanicky přímo v textu originálu rozhodnutí i jeho stejnopisech doručených účastníkům (jakož i v ostatních stejnopisech rozhodnutí), nicméně vzhledem ke komplikovanosti tohoto způsobu, kdy je třeba vyžadovat od účastníků zpět jim doručené stejnopisy, pokládal Nejvyšší správní soud za schůdnější, volit i v případě opravy jen odůvodnění napadeného rozsudku formu opravného usnesení, když zákonná úprava mu takový postup nezakazuje. Oprava se v žádném případě nedotýká vykonatelnosti napadeného rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu